

Devizno tržište

Devizni kurs i devizno tržište

- **Devizni kurs** - cena jedne valute izražena u drugoj valuti
- Promene deviznog kursa utiču na vrednost aktive i pasive koje su izražene u stranoj valuti
- Devizni kurs se menja pod uticajem ponude i tražnje na deviznom tržištu
- **Devizno tržište** obuhvata trgovinu efektivom i bankarskim depozitima u stranim valutama
- Najveće vanberzansko tržište
- Cene izražene u vidu kupoprodajnog spreda
- Spot i forward transakcije

Performanse HoV u stranoj valuti

- U zavisnosti od kretanja deviznog kursa mogu biti uvećane ili umanjene kada se preračunaju u domaću valutu
- **Godišnja stopa prinosa na inostrane HoV**

$$k_i = \frac{C_{pi} - C_{ki}}{C_{ki}} \times \frac{365}{b_d}$$

$$k_{ef} = (1 + k_i) \times (1 + d_k) - 1$$

- **Efektivna stopa prinosa-** godišnja stopa prinosa se koriguje za procenat promene deviznog kursa d_k tokom investicionog perioda

Faktori koji utiču na cene na deviznom tržištu

- Faktori ponude i tražnje:
- Razlika u stopama inflacije (PPP)
- Razlika u kamatnim stopama
- Intervencije centralne banke (direktno, indirektno)
- Carine i uvozne kvote
- Relativna produktivnost
- Potrošačke preference

Predviđanje deviznih kurseva

- **Tehničko predviđanje** - posmatra istorijske vremenske serije kretanja deviznih kurseva na osnovu čega se predviđa buduće kretanje
- **Fundamentalno predviđanje** – merenje uticaja makroekonomskih varijabli na devizni kurs
- **Tržišno predviđanje** – spot i forvard cene
- **Kombinacija tehnika**

Paritet kamatnih stopa

- Govori o odnosu kamatnih stopa u dve zemlje i odnosu spot i forvard deviznih kurseva

- Forvard premija – razlika forvard i spot kursa

$$F_p = \frac{F_k - S_k}{S_k} \times \frac{360}{b_d}$$

- F_k – forvard devizni kurs, S_k – spot devizni kurs, b_d - broj dana do dospeća forvarda

$$F_p = \frac{(1 + k_d)}{(1 + k_i)} - 1$$

- Forvard premija (diskont) je približno jednaka razlici u kamatnim stopama u dve zemlje

Primer

Spot devizni kurs evra je 1,5609\$. Pretpostavimo da je kamatna stopa u eurima 5% p.a., a u dolarima 2% p.a. Izračunati forward premiju i forward devizni kurs.

$$F_p = \frac{(1 + k_d)}{(1 + k_i)} - 1 = \frac{(1 + 0,02)}{(1 + 0,05)} - 1 = -2,86\%$$

$$F_k = F_p \times S_k + S_k = -0,0286 \times 1,5609 + 1,5609 = 1,5163\$$$

Dužnički finansijski instrumenti

Dužnički finansijski instrumenti na tržištu novca

- Likvidni instrumenti ročnosti do 1 godine

1. Kratkoročne državne obveznice (zapisi trezora)

- Stopa prinosa do dospeća:
$$k = \frac{NV - Ck}{Ck} * \frac{365}{bd}$$

- Ako se prodaje pre dospeća:
$$k = \frac{Cp - Ck}{Ck} * \frac{365}{bd}$$

- Diskontna stopa:
$$k = \frac{NV - Ck}{NV} * \frac{360}{bd}$$

Dužnički finansijski instrumenti na tržištu novca

2. Depozitni certifikati

3. Bankarski akcepti

4. Blagajnički zapisi (poslovnih banaka i NBS)

5. Komercijalni zapisi

Stopa prinosa do dospeća:

$$k = \frac{NV - Ck}{Ck} * \frac{360}{bd}$$

Primer 1

Preduzeće emituje komercijalni zapis sa rokom dospeća od 90 dana i nominalnom vrednošću od 5.000.000 RSD. Kolika je njegova cena finansiranja ako je zapis prodat za 4.850.000 RSD?

Rešenje

$$k = \frac{NV - Ck}{Ck} * \frac{360}{bd} = \frac{(5.000.000 - 4.850.000)}{4.850.000} * \frac{360}{90}$$
$$= 12,4\%$$

Dužnički finansijski instrumenti na tržištu novca

6. Federalni fondovi

7. Ugovori o rekupovini – REPO

$$REPO \text{ stopa} = \frac{C_p - C_k}{C_k} * \frac{360}{bd}$$

Primer 2

Investitor je kupio HoV po ceni od 9.950.000 RSD sa ugovornom obavezom da ih proda nazad o roku dospeća od 7 dana po ceni od 10.000.000 RSD. Kolika je REPO stopa u ovom poslu?

Rešenje

$$k = \frac{Cp - Ck}{Ck} * \frac{360}{bd} = \frac{(10.000.000 - 9.950.000)}{9.950.000} * \frac{360}{7}$$
$$= 25,8\%$$

Formiranje cena na tržištu novca

Diskontne HoV:

$$C_t = \frac{NV}{(1+k)^t}$$

$$k = R_f + RP$$

$$\Delta C_t = f(\Delta R_f, \Delta RP)$$